

ИВАН ВАЗОВ
СИРОМАХКИНЯ
БАЛАДА

chitanka.info

Йоще зима не минува!
Силен вятър вее с бяс,
Малки Сечко зле върлува,
камък пука се от мраз.
В улиците запустели,
лежат снегове дебели,
всичко няма и се крий,
само вълк понявга вий.

Там край село, без ограда
малка къща се крепи,
всред отколешна грамада
всичко около ѝ спи.
Вътре майка е клетница
и две мънички дечица,
бледни, голи, в тъмен кът,
тръпнат, охкат и мълчът!

Три напрашени полици,
ледни зидове кат мраз,
две-три спукани паници,
вехтък един коностас;
една хурка без къделя,
една скъсана постеля,
де стояха плачешком —
ето скудният им дом!

Във огнище не блещука
нито искрица огън;
веч отколя, зла прилука,
изгоря и сетний пън!
А фъртуна мразовита
вей из стряхата пробита
и горките две деца
бърчат бледи си челца...

Студ и кърви!... Дяца мръзнат,
ту във майка си се взрат,
ту в огнището и зъзнат,
ту от треската горят;
от три дена не са ели,
жив човек не са видели,
късче хляб да им даде,
а пък сняг се не яде.

Хори милостиви веч не дават,
че се не боят от грях
ил че се и те лишават
и са в нужда като тях.
А пък зимата е тежка
за неволята човешка,
деца будни като в сън
викат: „Мамо! Хляб! Огън!“

Няма помощ, ни надежда,
плаче майчино сърце
и горчиво тя поглежда
как простират ѝ ръце!
„Тежък грях ли съм поела,
майка ли ме е проклела,
та ми, боже, ти прати
тия мъки, теготи?!”

Мъж ми Петър ме забрави,
не се чува по светът,
с тия дяца ме остави
на ръце ми да измрът!
Що да чиня, що да сторя?
С какво да ги приговоря?
Как да ги нахраня аз,
да ги стопля в тоя мраз?

Ох, да прося с блага вера
милост в людските сърца,
може би аз да намера
хляб за моите деца,
може йоще да са живи
хора харни, милостиви:
без тях господ грешни нас
не би държал нито час!“

Става клета сиротица,
пред икона постоя.
— Трайте, милички дечица! —
и изскокна из врата.
А веевицата снежна
вън на пътя я присрещна
и на бузи й смрази
нейни жалостни сълзи.

Вледенена тя се лута
и измъчена от глад,
една нова вратня бута,
влиза у един богат...
На сърце й премалява:
първи път за хляб решава
тя ръка да си простре —
струва й се, че ще мре!

— К’ва е тая просякиня? —
стопан вика с гневен глас
— Аз съм клета сиромахкиня
и за помощ моля вас!
— Бре! Какво ми тая дрънка?
Изпъдете я навънка!
Триста просяка на ден
идат дрипави при мен.

Полумъртва тя се връща,

дома стига с голям труд.
И заваря в своята къща
гладни дяца, плач и студ.
В скръб полита кат несвясна
и студено ѝ тело
пада в голото легло.

Скоро нейний дух утихва.
Тя поглежда в коностас
и във него се усмихва
матер божия тогаз...
Чудо!... Ликът оживява,
гледа, мърда, приближава.
Но веднага с трясък, с звън
изгърмя каляска вън.

Слуша: хлопват се вратата!
Тя се вярва едвам...
— Боже мой! — викна клетата —
Петър нейн влиза сам!
Хубав, пременен, учуден...
— Как! Такъв живот ли труден
ти прекарваш — вика той. —
О, страдалний ангел мой!

И прегръщат се и двама
с тайни сълзи и без глас:
— Татко ви дойде си, мама,
господ се смили за вас!
Няма веке да търпите
студ и гладни да стоите!
И децата с вид благат
фърлят се на бащин врат.

— Кочияш! — извика Петър, —
впрягай коне бързишком
и да бягаме кат ветър

къмто моя хубав дом!
Бърже сядат в колесница,
тя и Петър, и дечица
и по снежний гладък път
коне вихрено търчът.

Тя се тихом опрощава
с родни улици, село
и едвам си наумява
за предишното тегло.
Тя съзира от колата
злият стопан на вратата:
— Не се сърдя — му каза, —
аз честита съм сега.

Коне бягат буйно, силно
бичът пляска и плющи.
Петър пита я умилно:
— Още любиш ли ме ти? —
А тя със сърце благатко,
пълно от възторг голям,
ту усмихва му се сладко,
ту децата милва там.

Зимний ден се веч преваля
и небето се стъмни,
а колата се търкаля
йоц по снежни равнини.
Но веднага, в полумрака,
те зърнаха през гъстака
хубав дом и светлина
и колата там стигна.

И слугите свойте гости
ги посрещнаха завчас
и със думи благи, прости
поздравиха ги тогаз...

*В топла стая вси влезнаха,
до огнището седнаха...
Сладко! Мрак и студ навън,
вътре буен греј огън!*

*Веч вечерята, готова,
чака да я почетат,
на трапеза орехова
топли ястия стоят.
Сладко майката богатата
за вечерята богата
кани чеда, кани мъж...
Но... се буди изведнъж!*

*Види старата си къща
и във нея студ и мрак,
и неволята е съща,
и децата гладни пак.
Тя се страшно разтреперва
и не смее да поверва!
Леден я побива пот...
Гасне нейния живот...*

*Ден минува, друг настава,
буря по небето вий,
а жената нито шава,
нито яде, нито пий,
и децата все си пискат,
от майка си хлебец искат,
а тя с цъклени очи
гледа страшно и мълчи.*

*Подир два дни пред носило
с бързи крачки ходи поп,
във ръка държи кадило,
пее песнята за гроб.
А след бедната клетница*

*плачат мънички дечица
и гласът им, леден веч,
вятър носи надалеч.*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.